

Subject : Third Language Sanskrit (TLS)

MODEL QUESTION SET – 5

OBJECTIVE

Time : 1 Hour

Full Marks : 50

- शुद्धम् उत्तरं चिनुत ।
1. उपमन्युः केन वृत्तिं निर्वाहयति स्म ?
- (A) भैक्ष्येण
द्वैषेष्ट्रेण
(C) फलेन
फलेन
- (B) शाकेन
शाकेन
(D) अन्यद्रव्येण
अन्यद्रव्येण
2. कैः सार्द्धं गुरुः अरण्यं गरवा उपमन्युम् आहूतवान् ?
- (A) जनैः
ज्ञनैः
(C) शिष्टैः
शिष्टैः
- (B) सैन्यैः
द्यैन्यैः
(D) ग्रामवासिभिः
ग्रामवासिभिः
3. गुरवे अनिवेद्य किं न भक्षयिष्यामि इति उपमन्युः अवदत् ?
- (A) मोदकम्
मोदकम्
(C) औषधम्
ओषधम्
- (B) अपूपम्
अपूपम्
(D) खाद्यम्
खाद्यम्
4. भयव्याकुलमनाः शृगालः शनैः अपसृत्य कुत्र मिलितः ?
- (A) स्वपरिवारेण
स्वपरिवारेण
(C) स्वगोत्रेण
स्वगोत्रेण
- (B) स्ववंशेन
स्ववंशेन
(D) स्वजात्या
स्वजात्या
5. शृगालेन कौ अवश्यम् व्यापादनीयौ ?
- (A) सिंहशिशू
सिंहशिशू
(C) शृगालशिशू
शृगालशिशू
- (B) सिंहसुतौ
सिंहसुतौ
(D) मृगसुतौ
मृगसुतौ

6. सिंहः नित्यमेव कान् व्यापाद्य सिंहै ददाति ?
 (A) सत्त्वम् एवम्
 (B) गजान् गजान्
 (C) मृगान् मृगान्
 (D) शिशून् शिशून्
7. सन्न्यासी विवेकानन्दः स्वजीवने किम् आचरितवान् ?
 (A) गुरोरुपदेशम् श्रुतेऽपदेशम्
 (B) साधोरुपदेशम् श्राधोरुपदेशम्
 (C) मातुरुपदेशम् मातुरुपदेशम्
 (D) पितुरुपदेशम् पितुरुपदेशम्
8. विवेकानन्दस्य कुत्र पूर्णविश्वासः जातः ?
 (A) ईश्वरे जीव्यरे
 (B) मातरि मात्रि
 (C) रामकृष्णपरमहंसे रामकृष्णपरमहंसे
 (D) पितरि पित्रि
9. एतेषु नगरेषु विवेकानन्दः कुत्र भाषणं प्राददात् ?
 (A) कोलकातानगरे कोलकातानगरे
 (B) चेन्नाइनगरे चेन्नाइनगरे
 (C) पुरीनगरे पुरीनगरे
 (D) चिकागोनगरे चिकागोनगरे
10. पर्यावरणं कति विधम् ?
 (A) पञ्चविधम् पञ्चविधम्
 (B) त्रिविधम् त्रिविधम्
 (C) द्विविधम् द्विविधम्
 (D) सप्तविधम् सप्तविधम्
11. भौतिकपर्यावरणे कः नास्ति ?
 (A) वृक्षः वृक्षः
 (B) अग्निः अग्निः
 (C) आपः आपः
 (D) आकाशः आकाशः

12. कथम् अस्माभिः भौतिकपर्यावरणस्य सुरक्षा कर्तव्या ?
- (A) आकाशस्य सुरक्षायै
आकाशस्य पूरक्षायै
(C) वायोः सुरक्षायै
वायेः पूरक्षायै
- (B) अग्ने: सुरक्षायै
अग्नेः पूरक्षायै
(D) जीवजगतः सुरक्षायै
जीवजगतः पूरक्षायै
13. ‘अम्बा’ शब्दस्य कः अर्थः ?
- (A) पितृव्या
पितृव्या
(C) मातामही
मातामही
- (B) मातुली
मातुली
(D) माता
माता
14. नामसादृश्येन कः वस्त्रितः ?
- (A) मातृवत्सलः
मातृवत्सलः
(C) भ्रातृवत्सलः
भ्रातृवत्सलः
- (B) पितृवत्सलः
पितृवत्सलः
(D) बन्धुवत्सलः
बन्धुवत्सलः
15. रक्षाकरण्डकं केन सर्वदमनाय दत्तम् ?
- (A) महर्षिकण्वेन
महर्षिकण्वेन
(C) महर्षिवशिष्ठेन
महर्षिवशिष्ठेन
- (B) महर्षिमारीचेन
महर्षिमारीचेन
(D) महर्षिनारदेन
महर्षिनारदेन
16. कीदृशी सीता पतिम् अपश्यत् ?
- (A) वेपमाना
वेपमाना
(C) वेपमानम्
वेपमानम्
- (B) वेपमानः
वेपमानः
(D) विवर्णवदना
विवर्णवदना
17. रामेण दण्डके कति वर्षाणि वस्तव्यम् ?
- (A) चतुर्दशानि
चतुर्दशानि
(C) चतुर्दशाः
चतुर्दशाः
- (B) चतुर्दशानी
चतुर्दशानी
(D) चतुर्दश
चतुर्दश

18. कः पित्रा यौवराज्ये नियोजितः ?
- (A) रामः रामै४
 (B) लक्ष्मणः लक्ष्मी४
 (C) भरतः भरतै४
 (D) शत्रुघ्नः शत्रुघ्नै४
19. कः देशस्य कुलस्य च राजा इति रामः उक्तवान् ?
- (A) दशरथः दशरथै४
 (B) भरतः भरतै४
 (C) लक्ष्मणः लक्ष्मी४
 (D) शत्रुघ्नः शत्रुघ्नै४
20. कः रामायणस्य रचयिता ?
- (A) व्यासदेवः व्यासदेवै४
 (B) सारलादासः सारलादासै४
 (C) कालिदासः कालिदासै४
 (D) वाल्मीकिः वाल्मीकिं४
21. कः अप्रतिष्ठः ?
- (A) तर्कः तर्कै४
 (B) मुनेः मतम् मुनेऽमृतम्
 (C) धर्मस्य तत्त्वम् धर्मस्य तत्त्वम्
 (D) श्रुतिः श्रुतिः४
22. कालस्य पाककार्ये किम् इन्धनं भवति ?
- (A) रात्रिन्दिवम् रात्रिन्दिवम्
 (B) सूर्यामिः सूर्यामिः४
 (C) मासर्तुः मासर्तु४
 (D) गगनम् गगनम्
23. ‘आर्जवम्’ किम् उच्यते ?
- (A) दीनता दीनता४
 (B) समचित्तता समचित्तता४
 (C) चित्तप्रशान्तता चित्तप्रशान्तता४
 (D) द्वन्द्वसहिष्णुता द्वन्द्वसहिष्णुता४

24. कीदृशं राष्ट्रं मृतं भवति ?
 (A) अराजकम् अराजकम्
 (C) अदक्षिणम् अदक्षिणम्
- (B) अश्रोत्रियम् अश्रोत्रियम्
 (D) अनौजसम् अनौजसम्
25. “महाजनो येन गतः स पन्थाः ।” अत्र कः महाजनः ?
 (A) यस्य धनं प्रचुरमस्ति यः सर्वेषाम् आदर्शस्थानीयः
 (B) यस्य धनं प्रचुरमस्ति यः सर्वेषाम् आदर्शस्थानीयः
 (C) यः ऋणप्रदानं करोति यः धर्मस्य तत्त्वंजानाति
 (D) यः ऋणप्रदानं करोति यः धर्मस्य उच्छ्रूत्यन्नजानाति
26. नमः + चकार = _____ ।
 (A) नमस्चकार नमस्चकार
 (B) नमस्चकार नमस्तुकार
 (C) नमश्चकार नमःचकार
 (D) नमःचकार नमःतकार
27. शनैरपसृत्य = _____ + _____ ।
 (A) शनैः + अपसृत्य शने + अपसृत्य
 (B) शनैः + अपसृत्य शने + अपसृत्य
 (C) शनैः + उपसृत्य शनैर + आसृत्य
 (D) शनैर + आसृत्य शनैर + आसृत्य
28. सकृदेव = _____ + _____ ।
 (A) सकृ + देव सकृद + एव
 (B) सकृद + एव सकृद + एव
 (C) सकृत् + एव सकृत् + एव
 (D) सत् + कृदेव सत् + कृदेव
29. शान्तिरधि = _____ + _____ ।
 (A) शान्ति + रेधि शान्तिः + एधि
 (B) शान्तिः + रेधि शान्तिः + एधि
 (C) शान्तिः + अधि शान्तिर + एधि
 (D) शान्तिर + एधि शान्तिर + एधि

30. कः + तस्य = _____ ।
- (A) को तस्य
केऽत्तेष्य
(C) कस्तस्य
कश्चित्तेष्य
- (B) कोऽतस्य
केऽत्तेष्य
(D) कश्तस्य
कश्चित्तेष्य
31. वत्स ! इममपूर्णं भक्षय ।
- (A) कर्त्तरि प्रथमा
जर्जरि प्रथमा
(C) सम्बोधने प्रथमा
सम्योधने प्रथमा
- (B) अव्यययोगे प्रथमा
अब्यययोगे प्रथमा
(D) उक्ते कर्मणि प्रथमा
उक्ते कर्मणि प्रथमा
32. वने भ्रमतोऽपि तस्य रविरस्तं गतः ।
- (A) अनादरे षष्ठी
अनादरे षष्ठी
(C) सम्बन्धविवक्षायां षष्ठी
सम्बन्धविवक्षायां षष्ठी
- (B) सम्बन्धे षष्ठी
सम्बन्धे षष्ठी
(D) कृदयोगे षष्ठी
कृदयोगे षष्ठी
33. युवकैः अनेकत्र सेवा क्रियते ।
- (A) कर्त्तरि प्रथमा
जर्जरि प्रथमा
(C) अव्यययोगे प्रथमा
अब्यययोगे प्रथमा
- (B) उक्ते कर्मणि प्रथमा
उक्ते कर्मणि प्रथमा
(D) सम्बोधने प्रथमा
सम्योधने प्रथमा
34. वृक्षाणां छेदनेन वायुप्रदूषणं वर्धते ।
- (A) हेतौ तृतीया
हेतौ तृतीया
(C) प्रयोजनार्थे तृतीया
प्रयोजनार्थे तृतीया
- (B) करणे तृतीया
करणे तृतीया
(D) सहार्थे तृतीया
सहार्थे तृतीया
35. स्पृहयामि खलु दुर्लिलिताय अस्मै ।
- (A) निवृत्यर्थे चतुर्थी
निवृत्यर्थे चतुर्थी
(C) तादर्थे चतुर्थी
तादर्थे चतुर्थी
- (B) सम्प्रदाने चतुर्थी
सम्प्रदाने चतुर्थी
(D) स्पृहधातुयोगे चतुर्थी
स्पृहधातुयोगे चतुर्थी

36. महावनम् = _____ |
- (A) महत् वनम्
महेऽवनम्
(C) महती वनम्
महेऽवनम्
- (B) महान् वनम्
महान् वनम्
(D) महान्तं वनम्
महान्तं वनम्
37. भूमिपतिताम् = _____ |
- (A) तृतीया तत्पुरुषः
तृतीया तत्पुरुषः
(C) षष्ठी तत्पुरुषः
षष्ठी तत्पुरुषः
- (B) सप्तमी तत्पुरुषः
सप्तमी तत्पुरुषः
(D) कर्मधारयः
कर्मधारयः
38. महान्ति भूतानि = _____ |
- (A) महान्तभूतानि
महान्तभूतानि
(C) महाभूतानि
महाभूतानि
- (B) महत्भूतानि
महेऽभूतानि
(D) महाभूतम्
महाभूतम्
39. दम्पती = _____ |
- (A) कर्मधारयः
कर्मधारयः
(C) द्विगुः
द्विगुः
- (B) बहुमीहिः
बहुमीहिः
(D) द्वन्द्वः
द्वन्द्वः
40. लब्धे चक्षुषी येन सः = _____ |
- (A) लब्धचक्षुः
लब्धचक्षुः
(C) लब्धं चक्षुः
लब्धं चक्षुः
- (B) लब्धेचक्षुः
लब्धेचक्षुः
(D) लब्धा चक्षुः
लब्धा चक्षुः
41. भ्रमन् = भ्रम् + _____ |
- (A) घञ्
घञ्
(C) शतृ
शतृ
- (B) क्त
क्त
(D) ल्युट्
ल्युट्

42. हतः = _____ + क्त

(A) हा
हा।	(B) धा
धा।
(C) हन्
हन्।	(D) हृ
हृ।

43. निधातुम् = नि + धा + _____ ।

(A) क्त
क्त।	(B) घञ्
घञ्।
(C) तुमुन्
तुमुन्।	(D) क्तिन्
क्तिन्।

44. परिभ्रष्टम् = परि + _____ + क्त ।

(A) भ्रन्श्
भ्रन्श्।	(B) भ्रष्ट
भ्रष्ट।
(C) भ्रन्स्
भ्रन्स्।	(D) भ्रंस्
भ्रंस्।

45. अभिषेकः = अभि + _____ + घञ् ।

(A) सिच्
सिच्।	(B) शिष्
शिष्।
(C) सिध्
सिध्।	(D) सोध्
सोध्।

46. पुत्र = _____ ।

(A) पुत्री
पुत्री।	(B) पुत्रा
पुत्रा।
(C) पुत्रायी
पुत्रायी।	(D) पुत्रीणि
पुत्रीणि।

47. श्वशुर = _____ ।

(A) श्वशुरी
श्वशुरी।	(B) श्वशूः
श्वशूः।
(C) श्वशुरा
श्वशूरा।	(D) श्वशुराणी
श्वशूराणी।

48. प्राच् = _____ |

(A) प्राचीणी	(B) प्राचिनी
प्राचीणी	प्राचिनी
(C) प्राची	(D) प्राचा
प्राची	प्राचा

49. यवनानां लिपिः = _____ |

(A) यवनानी	(B) यवनी
यवनानी	यवनी
(C) यवानी	(D) यवननी
यवानी	यवननी

50. महत् अरण्यम् = _____ |

(A) अरण्या	(B) अरण्याणी
अरण्या	अरण्याणी
(C) अरण्यी	(D) अरण्यानी
अरण्यी	अरण्यानी

Subject : Third Language Sanskrit (TLS)

MODEL QUESTION SET – 5

SUBJECTIVE

Time : 1 Hour 30 Minutes

Full Marks : 50

1. प्रायशः वाक्यत्रयेण निजभाषया उत्तरं लिखत । $5 \times 2 = 10$

(i) उपमन्युः कथं दृष्टिहीनः सन् कूपे अपतत् ?

अथवा

अग्निः कथं संसारस्य हितं साध्यति ?

(ii) महामानवाः किं कुर्वन्ति ?

अथवा

तापसी शिशोः परिचयं केन रूपेण अददात् ?

2. प्रायशः वाक्यत्रयेण निजभाषया उत्तरं लिखत । $5 \times 2 = 10$

(i) रामेण सीता कथम् उपदिष्टा ?

अथवा

वनगमनाय किं कर्तुं रामः सीताम् उपदिष्टवान् ?

(ii) संसारे किम् आश्र्वयकरम् ?

अथवा

किं किं कस्य कस्य मित्रम् ?

3. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरं संक्षेपेण लिखत । $2 \times 5 = 10$

राष्ट्रियः ध्वजः राष्ट्रस्य सङ्केतः । अस्माकं राष्ट्रियध्वजे त्रयः रङ्गः सन्ति । इयं त्रिरङ्गी भारतवर्षस्य परिचयं धारयति । अयं ध्वजः अतीव मनोरमः । अस्य ध्वजस्य ऊर्द्ध्वदेशो कुड्कुमः रङ्गः, मध्ये ध्वलः रङ्गः, अधोदेशो हरितः रङ्गः च विन्यस्ताः । ध्वलांशस्य मध्ये अशोकचक्रं वर्तते । अशोकचक्रे अरणां चतुर्विंशतिः अस्ति । तत्र कुड्कुमरागः वीरत्वस्य त्यागस्य च, ध्वलरागः पवित्रतायाः शान्तेः च, हरितरागः उन्नतेः समृद्धेः च, अशोकचक्रं सत्यस्य तथा प्रगतेः च प्रतीकम् । प्रमुखराष्ट्रियमहोत्सवयोः सर्वे स्वस्थाने राष्ट्रियध्वजम्

उड्डयितुं शक्नुवन्ति । स्वाधीनतादिवसः, गणतन्त्रदिवसः, गान्धिजयन्ती च त्रयः प्रधानाः राष्ट्रोत्सवाः । राष्ट्रपतिभवने, उपराष्ट्रपतिभवने, राज्यपालभवनेषु, मन्त्रालयेषु, सर्वोच्चन्यायालये, उच्चन्यायालयेषु, संसद्भवने, विधानसभाभवनेषु च प्रतिदिनं राष्ट्रध्वजस्य सम्मानम् उड्डयनं भवति । एतदेव अवधारणीयं यत् राष्ट्रध्वजस्य उड्डयनकाले कुड्कुमरागः सदा उपरि एव स्यात् । अयं ध्वजः देशस्य सर्वभौमतायाः प्रतीकम् । तस्य अधः दण्डायमानाः भूत्वा राष्ट्रियदिवसेषु राष्ट्रियसंगीतस्य गानं सर्वे कुर्युः ।

प्रश्नाः

- (i) अस्माकं राष्ट्रियध्यजे कति रङ्गाः सन्ति के च ते ?
- (ii) राष्ट्रियध्वजः प्रतिदिनं कुत्रि कुत्रि उड्डीयते ?
- (iii) सत्यस्य प्रगतेः च प्रतीकं किम् ?
- (iv) ध्वलरागः कुड्कुमरागः च केषाम् प्रतीकम् ?
- (v) राष्ट्रियध्वजस्य उड्डयनकाले कः रागः सदा उपरि स्यात् ?

4. अधोलिखितं पदानि व्यवहृत्य संस्कृतभाषया पृथक् पञ्च(५) वाक्यानि रचयत : $2 \times 5 = 10$

- (i) सह
- (ii) गणयति
- (iii) रक्षति
- (iv) किम्
- (v) नाम्ना
- (vi) पुरतः
- (vii) निकषा
- (viii) क्रुध्यति

5. अधोलिखितेषु पञ्चानां(५) वाक्यानां संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत । $2 \times 5 = 10$

- (i) शिष्ककमाने छात्रमानक्लू पूर्थपरि घ्नेह करन्तु ।
- (ii) मूँ दिनरे थरे घ्नान करे ।

- (iii) ବଡ଼ଭାଇ ବିଦେଶରୁ ଗାଁକୁ ଫେରିବେ ।
- (iv) ରାଜା ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଉପରେ କ୍ରୋଧ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।
- (v) ସେହି ବୀରମାନେ ଜାତିରେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ।
- (vi) ବିଦ୍ୟାଳୟର ଚାରିପାଖରେ ପ୍ରାଚୀର ଥୁଲା ।
- (vii) ରାମଙ୍କ ବାଣରେ ରାବଣ ମଲା ।
- (viii) ଘରର ଦକ୍ଷିଣରେ ଫୁଲବଣ୍ଟିଚା ଅଛି ।

SUBJECT – THIRD LANGUAGE SANSKRIT (TLS)**Scoring Keys Model Question Paper – (Objective) SET-5**

Question No	Answer Key	Question No	Answer Key
1	A	26	C
2	C	27	A
3	B	28	C
4	D	29	B
5	B	30	C
6	C	31	C
7	C	32	A
8	C	33	B
9	D	34	A
10	C	35	D
11	A	36	A
12	D	37	B
13	D	38	C
14	A	39	D
15	B	40	A
16	A	41	C
17	D	42	C
18	C	43	C
19	B	44	A
20	D	45	A
21	A	46	A
22	A	47	B
23	B	48	C
24	A	49	A
25	B	50	D